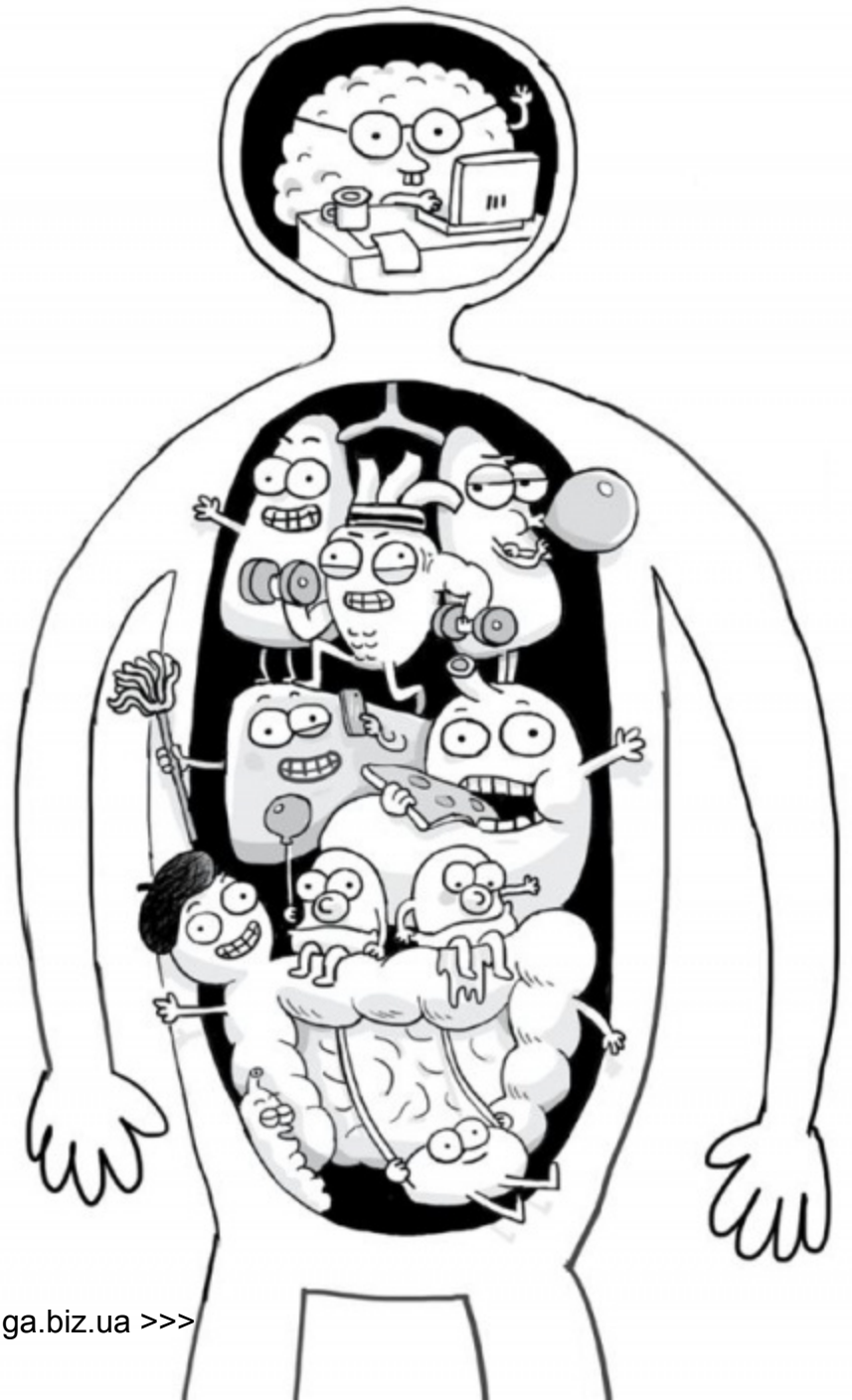

яка є найбільшим органом людського організму і без якої ми мали б дуже дивний вигляд. Та чи знав ти, що шкіра насправді не є твоєю зовнішньою оболонкою? Куди б ти не йшов, ти завжди оточений невидимою хмарою. «Хмарка! Як мило!» Ні. Це хмара із тисяч крихітних шматочків шкіри, які відшарувалися від тебе, разом із клітинами, що вилітають із твоїх отворів щоразу, коли ти говориш, позіхаєш, відригуєш чи пукаєш. І якщо ти думаєш, що це огидно, то зачекай — я ще розповім тобі про дивних істот, які живуть у тебе у віях. Або, ще гірше, що вони їдять на вечерю.

Звідки тобі знати, що я все це не вигадав? Ну, я пропрацював лікарем багато років. Нині я пишу книжки, але все ж сподіваюся, що забув не забагато про те, як працює тіло. Було б не дуже порядно з мого боку, якби я вчив тебе цілковитих нісенітниць, та, підозрюю, ти не дізнаєшся про це, доки не провалиш іспит. Тож, певно, тобі просто доведеться повірити мені...

У цій книжці я відповім на всі питання про людське тіло, які тільки в тебе могли виникнути, зокрема й на ті, відповідей на які твої вчителі й батьки намагаються ухилитися, швидко змінюючи тему розмови. (Можливо, це тому, що вони не знають відповідей. Ото ще ідіоти.)

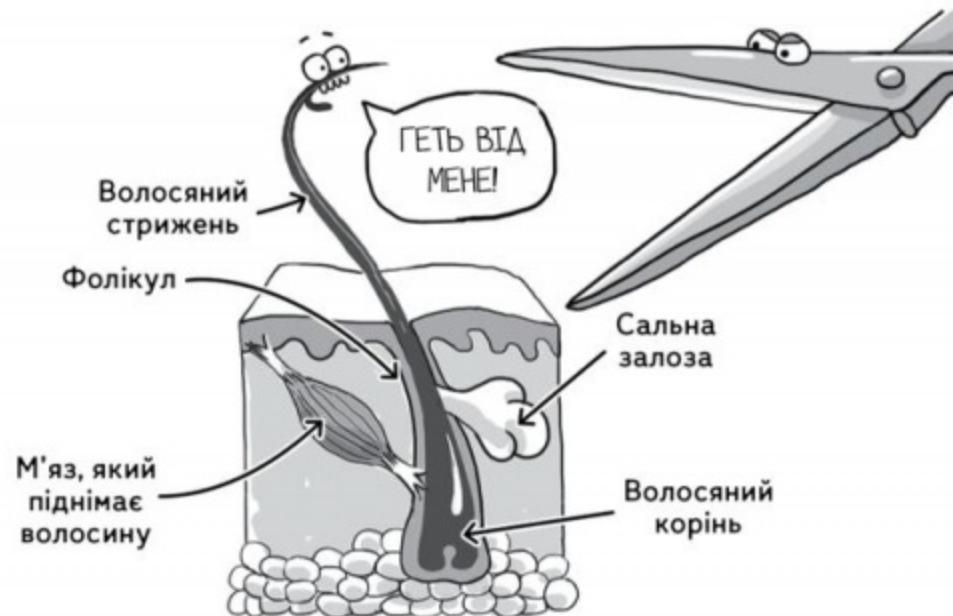

МИ ПРИДІЛЯЄМО багато уваги своєму волоссю, чи не так? Увесь час миємо його, купуємо дорогі продукти, щоб у нього був гарний вигляд і щоб воно пахло чудово, раз на кілька місяців ходимо в перукарню, щоб там добре подбали про нього. Наші нирки можуть тільки позаздрити, бо коли ти востаннє купував якийсь гель для нирок чи ходив у ниркарню? Звісно, волосся — це те, що ніяк не пропустиш, те, що люди помічають у тобі в першу чергу, окрім тих випадків, коли ти нап'яв велетенського капелюха або мандруєш скрізь верхи на зебрі. Та волосся — це не тільки ота копиця в тебе на голові: воно росте практично скрізь і виконує дуже важливу роботу.

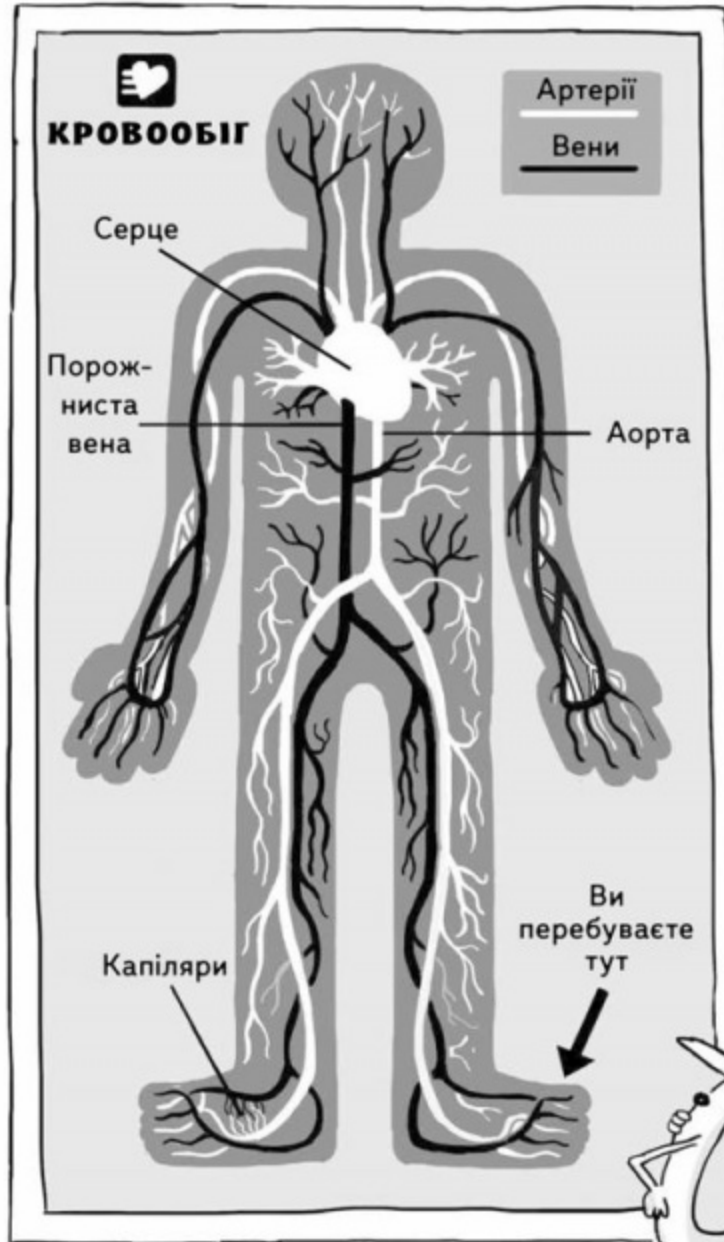
ЩО ТАКЕ ВОЛОССЯ?

На твоєму тілі є п'ять мільйонів волосин, а це дорівнює населенню Ірландії. Отак от — ти дізнався аж два факти за раз. Але не платив двічі. Тільки маленька частка твого волосся міститься на голові (приблизно два відсотки), та, на щастя, волосся на решті твого тіла не аж так помітне, інакше б ти мав вигляд, як моя собака, а на шампуні довелося б викинути цілий статок.

Волосся росте з маленьких трубочок у глибині нашої шкіри, які звуться фолікулами. Кожна волосина

проростає з кореня внизу через шкіру й зроблена з речовини, яку називають кератином. Кератин дуже міцний, з нього також складаються кінські копита й роги носорогів. Насправді волосся в тебе на голові таке міцне, що може підняти слона й не порватися. (Будь ласка, не піднімай слона волоссям. Волосся в тебе, може, і достатньо міцне, а от шкіра голови — ні. Крім того, доведеться орендувати підйомний кран, на якому слон висітиме, і він може бути від цього не в захваті.)

клітин, щоб вивести їх із тіла. На відміну від більшості потягів, твоя кров завжди рухається — навіть коли ти спиш. А ще вона захищає тебе від хвороб! Тобто це пошта, відділ зі збору відходів й охорона. Ой, а ще це система центрального опалення, яка впливає на шкіру й гріє твоє тіло до приємних 36,6 градусів. Плюс, звісно, кров — смачний перекус. (Будь ласка, не зважай на останнє речення, якщо ти не вампір.)

ЯК КРОВ МАНДРУЄ ПО ТІЛУ

Ти не просто кулька, наповнена кров'ю. Сподіваюся на це. Кров рухається по твоєму тілу завдяки унікальній мережі, яка зветься артеріями і... Пам'ятаєш? Так, точно: артеріями й СЛУГАТОРОМ-6000. Ні, постривай, так звати мого робота-служу. А я про артерії й вени.

АРТЕРІЇ

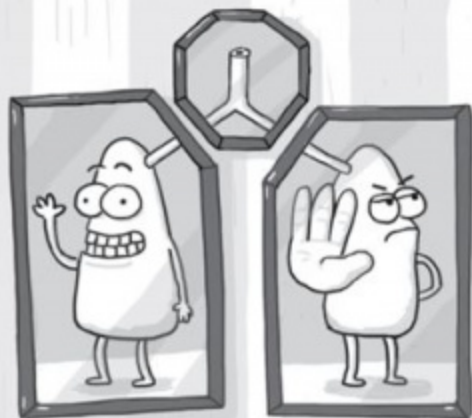
Артерії — це трубки, через які наповнена киснем кров потрапляє від серця до решти твого тіла. Артерія, яка виходить прямо із серця, зветься **АОРТА**, і це найбільша артерія. Якби вона була дорогою, то тільки широкою автострадою з десятьма смугами руху й велетенськими заправками з купою ресторанів та ігровими

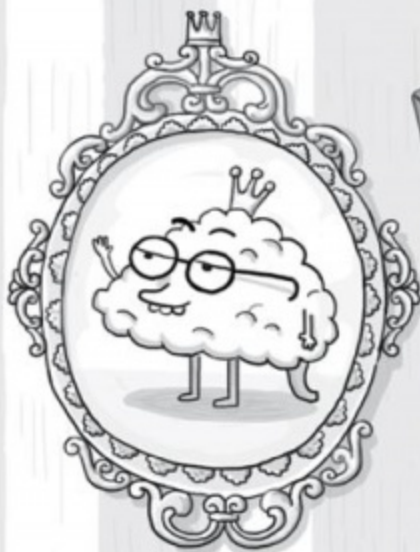
ОРГАН — це здоровенний музичний інструмент з кількома рядами клавіш, купою різних педалей і масивними трубами. (А ще, якщо поставити наголос на «о», це частина твого тіла, яка виконує певну роботу.)

СЕРЦЕ – КАЧАЄ КРОВ

ЛЁГЕНІ – КАЧАЮТЬ ПОВІТРЯ

МОЗОК – АНІЧОГІСІНЬКО НЕ КАЧАЄ (ПРОТЕ ВСЕ Ж ЧАСТО Є КОРИСНИМ)

ШЛУНОК – ТУДИ ПРЯМУЄ ЇЖА

КИШКИ – ВИРОБЛЯЮТЬ КАКУЛЬКИ

НИРКИ – ВИРОБЛЯЮТЬ СЕЧУ

ПЕЧІНКА – ОЧИЩУЄ ТВОЮ КРОВ

КЛІТИНИ – МАЛЕНЬКІ ДЕТАЛЬКИ ЛЕГО, З ЯКИХ ЗРОБЛЕНІ ВСІ ОРГАНИ

БАКТЕРІЇ Й ВІРУСИ – ДОШКУЛЯЮТЬ ТА ІНФІКУЮТЬ

ПІППІНА – МОЯ СОБАКА. НЕ ТЕ ЩОБ ВОНА ЧАСТИНА ТІЛА, ПРОТЕ ТАКИ МИЛА, ЧИ НЕ ТАК?